

2012-04-11

Dnr 44-2011:3562

Utbildning Leder Till Rätt Arbete Education i Norden AB
Rektorn vid John Bauergymnasiet i Linköpings kommun

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av den fristående gymnasieskolan
John Bauergymnasiet i Linköpings kommun

Tillsyn av John Bauergymnasiet i Linköpings kommunkommun

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i nio gymnasieskolor som har Utbildning Leder Till Rätt Arbete i Norden AB (Ultra i Norden AB) som huvudman under hösten 2011 och våren 2012. John Bauergymnasiet i Linköpings kommun besöktes av Skolinspektionen den 19 och 20 oktober 2012.

Endast 64 procent av avgångseleverna 2011 var behöriga till högskolan vilket är en kraftig nedgång jämfört med tidigare år. Skolinspektionen bedömer att John Bauergymnasiet i Linköping måste vidta åtgärder så att alla skolans elever ges möjligheter att lägst nå grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. I detta ingår att förbättra arbetet med att anpassa undervisningen utifrån elevernas behov och förutsättningar. Skolan måste även utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete så att kunskapsresultat och övriga läroplansmål analyseras. Utvärdering av resultat är en viktig förutsättning för att kunna förstå och ta ställning till vilka åtgärder som behövs för det kommande året för att öka måluppfyllelsen.

Rektors ansvar vid arbetet med särskilt stöd liksom många andra av rektors ansvarsuppgifter har till stora delar informellt delegerats till skolans biträdande rektorer. Rektorn följer dock inte systematiskt upp hur de biträdande rektorerna utför de delegerade uppgifterna. Delegationen måste tydliggöras och rektorn måste ta ansvar för att följa upp hur de delegerade uppgifterna utförs.

Enligt såväl elever som lärare förekommer det att elever använder datorerna under lektionspassen så att andra elevers studiero störs. Spel och internetsurfande stjälar ibland tid och uppmärksamhet från undervisningen.

Några av de områden som i inspektionsbeslutet 2007-08-08 (dnr 54-2007:760) påtalades som förbättringsområden kvarstår, exempelvis arbetet med elever i behov av särskilt stöd, vilket är anmärkningsvärt.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman-

nen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av John Bauergymnasiet i Linköpings kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Utbildning Leder Till Rätt Arbete Education i Norden AB att senast den **13 augusti 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Skolmiljön präglas inte av studiero.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med studiero.

I detta ingår att:

- Rektorer och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende (5 kap. 6 § första stycket skollagen)

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektorn ser inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen, Lgy11 2.6 Rektorns ansvar/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.6 Rektorns ansvar).
- Studiehundledning på modersmålet ges till elever som har behov av det (9 kap. 9 § gymnasieförordningen/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med 8 kap. 5 § 1992 års gymnasieförordning).
- Rektorn ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds (3 kap. 8 § första stycket skollagen).
- Se till att samråd med elevhälsan sker vid utredningen (3 kap. 8 § andra stycket skollagen).
- Rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare ges inte varje termin en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Betygskataloger förs i enlighet Skolverkets föreskrifter (7 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog/5 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2007:42] om betygskatalog för gymnasieskolan).
- Minst en gång per termin ska rektorn se till att eleven och elevens vårdnadshavare ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation (15 kap. 20 § skollagen/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med 7 kap. 19 § 1992 års gymnasieförordning)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen, Lgy11 2.6 Rektorns ansvar/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.6 Rektors ansvar)

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- Det är tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 § andra stycket skollagen)
- Säkerställa att de uppgifter som överlåtit är sådana som enligt författningarna får överlåtas på annan (2 kap. 10 § andra stycket skollagen)

Personalkompetens

All personal vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med personalkompetens.

I detta ingår att:

Det för undervisningen används personal som har utbildning för den undervisning de ska bedriva (2 kap. 13-15, 17-19§ § skollagen)

Erbjudande av utbildning

Alla elever erbjuds inte utbildning och resurser i enlighet med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

I detta ingår att:

- Utbildningen är avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg (15 kap. 17-18 § skollagen/5 kap. 21 § 1985 års skollag).
- För eleverna finns elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser (2 kap. 25 § skollagen).

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Gymnasieutbildningarna uppfyller inte författningarnas krav vad gäller innehåll och omfattning.

För utbildningen finns inte nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning, innehåll och resurstillgång.

I detta ingår att:

- Rektorn beslutar för gymnasial lärlingsutbildning i årskurs 1 om förläggningen av kurser till arbetsplatser och om hur fördelningen av denna förläggning ska göras över läsåren (16 kap. 11 § andra stycket skollagen, 4 kap. 12 § andra stycket gymnasieförordningen)
- Eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (2 kap. 36 § skollagen).

Huvudmannaskap och godkännande

Huvudmannen följer inte föreskrifterna för utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med huvudmannaskap och godkännande.

I detta ingår att:

- Utbildningen genomförs enligt godkännandet och de villkor som framgår av godkännandet eller särskilda beslut 2 kap. 5 § skollagen

Avstående från ingripande

Vid tillsynen har även konstaterats brister för vilka Skolinspektionen avstår från ingripande i enlighet med 26 kap. 12 § skollagen.

Vid tillsynsbesöket saknade huvudmannen tydliga rutiner för klagomålshandling. Måndagen den 5 mars inkom till Skolinspektionen en redovisning av huvudmannens nya rutiner för klagomålshandling. Av redovisningen framgår hur information om huvudmannens rutiner avseende mottagande och utredning av klagomål ska hanteras. Skolinspektionen bedömer att de nya rutinerna uppfyller skollagens krav och väljer att avstå från ingripande i denna del.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Skolinspektionen utgår i sin tillsyn från alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö. Det innebär att alla elever når maximala resultat och lägst grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier.

Läsåret 2009/10 var den genomsnittliga betygspoängen för John Bauergymnasiet i Linköping 13,9 vilket är något lägre än motsvarande värde för riket (14,0). Skolinspektionen konstaterar att den genomsnittliga betygspoängen under de tre senaste åren har varierat mellan 12,4 och 13,9. Såväl Handels- och administrationsprogrammet, Hantverksprogrammet, Medieprogrammet och Omvårdnadsprogrammet visar något högre betygspoäng än riket medan Elprogrammet och Samhällsprogrammet har något lägre betygspoäng än riket.

Skolinspektionen kan konstatera att resultaten varierar mellan olika program.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det är en hög andel elever som inte når målen för sin utbildning. Andelen IG är i vissa kurser, exempelvis Idrott och Hälsa samt Datorkunskap, mycket hög.

Vårterminen 2011 var det totalt 207 avgångselever på John Bauergymnasiet i Linköping. Enligt kvalitetsredovisningen (KR) var andelen elever med slutbetyg 90 procent. Behöriga till högskolan var enligt KR 64 procent av avgångseleverna vilket var en kraftig nedgång jämfört med tidigare år. Variationen mellan programmen är stor. Inom Samhälls- och Idrottsprogrammet var 88 procent behöriga till högskolan medan endast 23 procent av eleverna på IT-programmet och 25 procent på Hotell-och Restaurangprogrammet var behöriga till högskolan. Det är allvarligt att en stor andel av eleverna lämnar skolan utan behörighet till högre utbildning.

Skolinspektionens utredning visar att alla elever vid John Bauergymnasiet i Linköping inte ges möjlighet att nå lägst behörighet till universitets- och högskolestudier och pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan föreläggs att vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat. Skolinspektionen pekar i detta beslut på områden där skolan föreläggs att vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Resultat av värdegrundsarbetet

Skolan ska enligt läroplanen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna. Där ingår människolivets okränkbarhet, allas lika värde, jämställdhet mellan män och kvinnor och solidaritet med svaga och utsatta.

John Bauergymnasiet i Linköping erbjuder en trivsamt psykosocial miljö. Såväl lärare som eleverna framhäver den goda stämningen mellan elever och mellan elever och lärare. Det framkommer dock i intervjuer att elevhälsan inte hinner arbeta förebyggande mot kränkande behandling på det sätt man önskar. Detta till trots bedöms resultaten av värdegrundsarbetet som gott vilket delvis kan förklaras av att mentorerna använder delar av mentorstiden för värdegrundsfrågor.

Skolinspektionens utredning visar inte annat än att skolan uppnår ett resultat av sitt värdegrundsarbete som motsvarar författningarnas krav.

Föreläggande:

Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolmiljön präglas inte av studiero

Motivering:

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Rektorer och lärare ska vidta de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.

Av skolans och Skolinspektionens enkäter, intervjuer med elever och lärare framgår att det inte alltid är god studiero på lektionerna. Skillnaden är dock stor mellan olika klasser och kurser. Det förekommer att elever använder datorerna så att andra elevers studiero störs. Spel och internetsurfande stjälar ibland tid och uppmärksamhet från undervisningen. Enligt eleverna skiljer det också mellan lärarna om och hur man agerar i sådana situationer. De regler som gäller på skolan för datoranvändande i undervisningssituationen följs inte av alla elever, vilket inte alltid åtgärdas från lärarnas sida. Enligt eleverna så är efterlevnaden av skolans regler för datoranvändande i vissa grupper mindre god och det leder inte alltid till konsekvenser om de bryts. Vissa klasser har dock skapat egna regler för att förbättra arbetsron.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister när det gäller skolans åtgärder för att tillförsäkra eleverna studiero eller för att komma tillrätta med elevs ordningsstörande beteende. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna

Författning:

5 kap. 6 § första stycket skollagen

Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektorn ser inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering:

Enligt läroplanen ska lärarna utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Det ställer krav på att lärarna söker lösningar på de svårigheter som eleverna står inför och anpassar undervisningens genomförande. Om en lärare trots anpassning av undervisningen till elevens behov får indikationer på att eleven inte kommer att klara målen ska läraren, enligt skollagen, anmäla detta till rektorn. Rektorn ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds. Utredningen ska ske i samråd med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för elev som behöver särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

John Bauerkonceptet bygger bland annat på att skoldagen delas in i två långa arbetspass, ett före och ett efter lunch. Ett och samma ämne/kurs pågår under ett arbetspass. Passen omfattar vardera tre klocktimmar och vanligen lägger man in en kortare rast i mitten av respektive arbetspass. Enligt rektorn och många av lärarna ger de långa arbetspassen lärarna möjligheter att anpassa undervisningen och ge eleverna stöd efter deras behov och förutsättningar. Tillsynen visar dock att dessa möjligheter många gånger inte tas tillvara eller räcker till för att ge eleverna det stöd som de behöver.

Den form av "särskilt" stöd som erbjuds elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen på John Bauergymnasiet i Linköping består till största delen av generella insatser inom så kallade "stugor". Stugor är frivilliga arbetspass som förläggs till ett par schemafria positioner under en arbetsvecka där ämneslärare ska finnas tillhands för att ge eleverna stöd. Stödet i stugorna är inte riktat för att komma tillrätta med specifika svårigheter. Stugorna ger elever som halkat efter i något ämne möjlighet att med hjälp av lärare arbeta med ej avklarade områden eller moment eller elever som vill nå en högre betygsnivå tillgång till stöd. Tillsynen visar dock att det kan vara svårt att motivera elever som skulle behöva det extra stöd som erbjuds inom stugorna att ta tillvara den möjligheten.

Tillsynen visar att skolan inte skiljer lärarnas uppdrag att individanpassa undervisning till elevernas behov och förutsättningar från det arbete som ska bedrivas för de elever som kan behöva särskilda stödinsatser. Skolans nuvarande rutiner för arbete med särskilt stöd har fått till följd att skolan, ibland utan föregående utredning, utarbetar åtgärdsprogram för eleverna. Innehållet i vissa av de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av är sådant som ligger inom ramen för lärarens uppdrag att anpassa undervisningen eller ge planeringsstöd till eleverna och har inte karaktären av särskilda stödinsatser. Exempelvis beskrivs att skolan som stödinsats förskjuter moment i en kurs för elever eller att eleven själv ska försöka få arbete klart annars jobba i sommarskola.

Enligt de intervjuer som Skolinspektionen genomfört finns behov av att förbättra arbetet med individanpassning och stöd inom ordinarie undervisning. Rektorn har heller inte följt upp och utvärderat hur väl stöd och individanpassning av undervisningen inom de långa arbetspassen fungerar.

Rektorn blir vanligen inte informerad om elever som riskerar att inte nå målen och kan vara i behov av särskilt stöd. Rektor kan därmed inte se till att behoven skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. På John Bauergymnasiet Linköping är det de biträdande rektorerna som i samråd med arbetslagen diskuterar och fattar beslut om eventuella utredningar och åtgärdsprogram. Rektorn har inte följt upp hur delegeringen av detta ansvarsområde fungerar.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av beskriver ofta insatser som eleverna själva ska hantera för att komma tillrätta med en problematik. Exempel på detta är att kurser förlängs eller flyttas till ett senare tillfälle, vissa kurser stryks under en period, eleven får pröva i kursen vid ett senare tillfälle, kurstider förlängs eller eleven erbjuds att gå ytterligare en termin. Skolinspektionen vill därför påpeka att eleverna i första hand ska erbjudas stöd och särskilt stöd inom ordinarie kurstid. Vidare ska skolans åtgärder för att ge eleven särskilt stöd vara tydligt formulerade i åtgärdsprogrammen.

Målen i skolans åtgärdsprogram är ofta allmänt skrivna och svåra att utvärdera under kursens gång. Exempelvis: eleven ska klara godkänt i kurserna, nå högskolebehörighet etc. (redan i författningarna givna mål). Alltför allmänna mål i åtgärdsprogrammen tyder på att elevens behov inte kartlagts. Om behoven som leder till elevens svårigheter inte kartläggs blir insatserna svåra att precisera och risken för att insatserna misslyckas ökar.

Vid John Bauergymnasiet i Linköping saknas ett organiserat samråd med elevhälsan vid utredning av elevernas behov av särskilt stöd vilket även försvåras av att skolan saknar tillgång till person med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska respektive psykologiska insatser kan tillgodoses.

Enligt gymnasieförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

På skolan finns det elever som kan ha rätt till studiehandledning på modersmålet. Rektorn är dock inte säker på om de informerats om sin rättighet till detta. Ingen elev hade vid tillsynsbesöket studiehandledning på modersmålet.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister när det gäller skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

3 kap. 8-9 §§ skollagen, 9 kap. 9 § gymnasieförordningen, Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört 8 kap. 5 § 1992 års gymnasieförordning, Lpf 94, 2.6 Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Eleven och elevens vårdnadshavare ges inte varje termin en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Motivering:

Enligt Skolverkets föreskrifter ska betygs katalogen signeras och dateras av ansvarig lärare vid betygssättning.

Vid en genomgång av skolans betygs kataloger framkommer att de innehåller en del brister i form av felaktiga signeringar och avsaknad av signering.

Enligt skollagen ska rektorn se till att eleven minst en gång varje termin ges en samlad information om sin kunskapsutveckling och studiesituation (utvecklingsamtal). Elevens vårdnadshavare ska även få sådan information.

Vid intervjuer med elever framkommer att alla elever inte erbjudits utvecklingsamtal samt att betygssamtalen många gånger kommer så sent i en kurs att eleverna inte har möjlighet att på den korta tid som återstår vidta åtgärder för att klara en viss betygsnivå. Enligt eleverna glömmar enstaka lärare att informera eleverna om kunskapsutvecklingen och lägger ett för stort ansvar på eleverna att själva hålla sig informerad om hur man ligger till i en kurs. Rektorn har uppmärksammat problemen och har denna termin infört nya rutiner för hur information till eleverna och vårdnadshavarna om elevernas kunskapsutveckling ska ske på skolan. Dessa har dock ännu inte hunnit få genomslag i verksamheten.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans betygs katalog och erbjudande av utvecklingsamtal. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

7 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygs katalog/5 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2007:42] om betygs katalog för gymnasieskolan 15 kap. 20 § skollagen/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med 7 kap. 19 § 1992 års gymnasieförordning

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolenheten det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar enligt skollagen för att det bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Tillsynen visar att kvalitetsarbetet på skolan inte omfattar en systematisk uppföljning av olika stödinsatser i form av frivilliga stugor eller av arbetet med elever i behov av särskilt stöd för vilka åtgärdsprogram upprättats.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

4 kap. 4 § första stycket skollagen, Lgy 11 2.6 Rektors ansvar/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen**Bedömning:**

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Enligt skollagen beslutar rektorn om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Vidare framgår att rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om det inte i särskilda föreskrifter i lagen eller annan författning anges att delegation inte får ske.

På skolan finns en rektor och tre biträdande rektorer. De flesta av rektorns ansvarsområden har delegerats till respektive biträdande rektor utan en tydlig beskrivning av denna delegation. Exempel på detta uppges vara; beslut om särskilt stöd, pedagogisk ledning, stöd vid betygssättning, uppföljning av kunskapsresultat, utvärdering av särskilt stöd mm. Rektor följer inte heller systematiskt upp hur respektive biträdande rektor utför de delegerade uppgifterna.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister när det gäller skolans ledningsstruktur och organisering av utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

2 kap. 10 § andra stycket skollagen

Personalkompetens

Bedömning:

All personal vid skolenheten har inte utbildning och kompetens för den undervisning de ska bedriva.

Motivering:

Enligt skollagen ska de lärare som används ha utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Tillsynen visar att merparten av skolans femtiotal lärare har utbildning för den undervisning de bedriver. Det finns dock ett tiotal lärare som undervisar i programgemensamma karaktärsämnen, främst inom Hotell- och restaurangprogrammet, som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, de flesta anställda före den 1:a juli 2011.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister när det gäller personalkompetens. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

2 kap. 13-15, 17-19§ § skollagen, Lag om införande av skollagen 2010:800 33 §

Erbjudande av utbildning

Bedömning:

Alla elever erbjuds inte utbildning och resurser i enlighet med författningarna.

Motivering:

Utbildningen i gymnasieskolan ska, enligt skollagen, vara avgiftsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Skolan får dock besluta att eleverna ska hålla sig med enstaka egna hjälpmedel. I verksamheten får också förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Tillsynen visar att eleverna för att fullt ut kunna följa undervisningen och genomföra sin utbildning behöver tillgång till en dator. Eleverna vid John Bauer-gymnasiet lånar en studiedator av skolan under studietiden. I samband med

lånet skriver eleven eller elevens målsman under ett avtal om lån av studiedatorer av John Bauergymnasiet. Av avtalet framgår att elever som inte förvarar datorerna i skolans låsbara förvaringsutrymme efter ordinarie skoltid måste teckna en så kallad allriskförsäkring som kan kosta cirka 1000 kr per år. I avtalet erbjuder sig skolan att förvara elevernas datorer efter ordinarie skoltid. Enligt eleverna och rektorn är detta dock praktiskt omöjligt eftersom eleverna behöver använda datorerna för skolarbete utanför ordinarie skoltid. Således måste de flesta eleverna ta med datorn hem och tvingas därmed att teckna allriskförsäkringen. Kostnaden för försäkringen kan inte betraktas som obetydlig.

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Intervjuer med rektorn, personal och elever visar att elevhälsan vid John Bauergymnasiet i Linköping saknar tillgång till person med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses samt saknar tillgång till psykolog. Elevhälsan är därmed inte komplett.

Sammanfattningsvis visar utredningen att utbildningen inte är avgiftsfri och att det saknas kompetenser inom elevhälsan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

15 kap. 17-18 §§ skollagen/5 kap. 21 § 1985 års skollag 2 kap. 25 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång**Bedömning:**

Gymnasieutbildningarna uppfyller inte författningarnas krav vad gäller innehåll och omfattning.

För utbildningen finns inte nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Motivering:

Av skollagen följer att det inom yrkesprogrammen får finnas gymnasial lärlingsutbildning, som börjar det första, andra eller tredje läsåret. Den gymnasiala lärlingsutbildningen ska i huvudsak vara förlagd till en eller flera arbetsplatser. Enligt gymnasieförordningen är det huvudmannen som ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet. Rektorn ska, enligt samma förordning, besluta om att hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras.

En av skolans lärare har i uppdrag att organisera lärlingsutbildningen. Vid tillsynsbesöket pågick det arbetet men enligt rektorn hade ännu inga beslut fattats om hur kurserna inom lärlingsutbildningen ska förläggas under utbildningstiden.

Enligt skollagen ska elever i gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolan pedagogisk verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Vid tillsynen framkommer att skolan har påbörjat arbetet med att skapa ett skolbibliotek men detta var vid tillsynsbesöket ännu inte färdigställt.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister när det gäller utbildningens innehåll och resurstillgång. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

2 kap. 36 § och 16 kap. 11 § andra stycket skollagen, 4 kap. 12 § andra stycket gymnasieförordningen

Huvudmannaskap och godkännande**Bedömning:**

Huvudmannen följer inte föreskrifterna för utbildningen.

Motivering:

För elever i årskurs 2 och 3 ska en fristående skola bedriva en utbildning som ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de

kunskaper och färdigheter som gymnasieskolan ska förmedla. Skolinspektionen har utifrån kravet på art och nivå i tidigare beslut (dnr 32-2010:0643) preciserat vilka krav som myndigheten ställer på distansutbildning. I beslutet slås bland annat fast att elevens deltagande inte får utgöra en förutsättning för att erhålla en fullständig utbildning samt att det fulla ansvaret för betygsättningen vilar på den enskilda elevens skola och att betygsättande lärare är anställd av skolans huvudman. Vidare togs i beslutet hänsyn till att en lärare närvarade på elevens skola och att denna fungerade som elevens handledare.

Vid John Bauergymnasiet i Linköping var det vid tillsynsbesöket cirka 15 elever i årskurs 2-3 som fick undervisning vid JB Lärcentra. Enligt intervjuer med elever är handledarna inte alltid på plats i klassrummet när distansundervisningen genomförs. Vidare framkommer i intervjuer med rektor och lärare att det är lärcentraläraren som betygsätter eleverna. Lärcentraläraren är ibland anställd av annan huvudman än den skolan tillhör.

Sammanfattningsvis visar utredningen att den undervisning som sker på distans, i nuvarande utformning, inte motsvarar de krav som ställs. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning:

15 § lagen om införande av skollagen och 9 kap. 8 § 1985 års skollag

Avstående från ingripande**Huvudmannaskap och godkännande****Bedömning:**

Huvudmannen saknar skriftliga rutiner för klagomål och tar inte emot och utreder klagomål mot utbildningen.

Motivering:

Huvudmannen ska enligt skollagen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt. I förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 673) poängteras att det är nödvändigt att informationen om rutinerna lämnas på sådant sätt att de blir kända för dem som vill lämna klagomål.

Skolan redovisar inför tillsynen ett dokument benämnt "Förbättringsrutiner" som beskrivning av hur man arbetar med klagomålshandling. På skolans hemsida finns också ett dokument "Synpunkter". Av dokumentet framgår inte att det handlar om klagomålshandling, vilket innebär att huvudmannen inte informerat om rutinerna på sådant sätt att de blir kända.

Eftersom huvudmannen under tiden för tillsynen förtydligat informationen på hemsidan och därmed rättat till bristen avstår Skolinspektionen från ingripande.

Bakgrund

Beskrivning av John Bauergymnasiet i Linköpings kommun

John Bauergymnasiet i Linköping är en fristående gymnasieskola som av Skolverket genom beslut den 19 januari 2005 (dnr 44 – 2004:1074) förklarats berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner från och med bidragsåret 2005.

Förklaringen om bidrag avser:

- IT-programmet (specialutformat Elprogrammet inriktning IT-nätverksteknik),
- IT-mediaprogrammet (specialutformat Mediaprogram med inriktning IT-media)
- Entreprenörsprogrammet (specialutformat Handels- och administrationsprogram med inriktning entreprenörskap).

Genom beslut den 21 december 2005 (dnr 44-2005:918) förklarade Skolverket skolan vara berättigad till bidrag för

- Hälsa och idrottsprogrammet (nationellt Omvårdnadsprogram med inriktning hälsa och idrott)
- Samhällsprogrammet (nationellt Samhällsvetenskapsprogram med inriktning hälsa och idrott).

Genom beslut den 4 december 2006 (dnr 44-2006:1037) förklarade Skolverket skolan från och med bidragsåret 2007 vara berättigad till bidrag för

- Hantverksprogrammet - inriktning frisör
- Hantverksprogrammet - inriktning florist.

Genom beslut den 14 december 2007 (dnr 44-2007:1245) förklarade Skolverket skolan vara berättigad till bidrag för

- Hotell- och restaurangprogrammet, nationellt program, båda inriktningarna.

Skolinspektionen beslutade den 9 juni 2010 (Dnr 37-2010:3129) om överföring av gymnasieutbildning vid den fristående gymnasieskolan John Bauergymnasiet i Linköping. Beslutet avsåg rätt till bidrag för IT teknik och support, ID-ROTT hälsa och ledarskap, HANDEL entreprenörskap, MEDIA digitalt skapande, EKONOMI Entreprenörskap, Samhälle media och journalistik, FLORIST, TEKNIK IT och systemutveckling från och med läsåret 2011/12.

Följande utbildningar pågår vid John Bauergymnasiet i Linköping

Åk 1:

Barn- och fritidsprogrammet inriktning fritid och hälsa, Ekonomiprogrammet inriktning ekonomi, Estetiska programmet inriktning estetik och media, Handels- och administrationsprogrammet inriktning handel och service, Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning medier, information och kommunikation, Samhällsvetenskapsprogrammet inriktning beteendevetenskap, Teknikprogrammet inriktning informations- och medieteknik, El- och energiprogrammet inriktning dator- och kommunikationsteknik, Hantverksprogrammet inriktning frisör, Hantverksprogrammet inriktning florist, Restaurang- och livsmedelsprogrammet inriktning kök och servering

Åk 2 och 3:

Entreprenörsprogrammet, Florist- och dekoratörsprogrammet, Frisörprogrammet, Hotell och restaurangprogrammet, Hälsa och idrottsprogrammet - specialutformat program, Samhälls- och idrottsprogrammet, IT programmet, Teknikprogrammet -inriktning IT, IT-media programmet.

Huvudman för skolan är Utbildning Leder Till Rätt Arbete Education i Norden AB med organisationsnummer 556495-2207.

Skolan följer Lgy 11 (årskurs 1) och läroplanen för de frivilliga skolformerna Lpf 94 (årskurs 2 och 3).

Verksamheten vid John Bauergymnasiet i Linköping startade läsåret 2005/06. Skolan hade vid tillsynsbesöket 620 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Linköpings kommun, men skolan har även elever från Motala, Mjölby, Boxholms, Kinda och Åtvidabergs kommuner. Skolan ligger i stadsdelen Mjärdevi i anslutning till universitetsområdet, cirka tio minuter med buss från centrala

Linköping. Lokalerna är nyrenoverade och anpassade för skolans undervisning.

I ärendets slutliga handläggning har avdelningsjuristen Ingrid Brännare och undervisningsråden Gun Bystedt-Nordqvist och Sten Svanholm deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Kjell Hedwall
Avdelningschef

Anette Nybom
Projektledare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn hos alla huvudmän för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen/huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer **måluppfyllelsen** inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt. För fristående huvudmän granskas dessutom huvudmannaskap och godkännande.**

För fristående skolor genomförs en tillsyn som är sammanhållen. Detta innebär att fristående skolor inom samma utbildningsföretag, oavsett geografisk hemvist, besöks under en viss period. Denna tillsyn rör enbart utbildningsföretag med två eller fler skolor.

Tillsynsplanen för dessa utbildningsföretag finns publicerade på Skolinspektionens hemsida.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag, i valda delar, för åk 2 och 3 är utgångspunkt för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

När hänvisning görs till 9 kap. 8 § 1985 års skollag är det bestämmelsens lydelse före den 1 mars 2010 som avses. I de fall hänvisningar görs till 2 kap. förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet avses dess lydelse före den 1 februari 2011, om inte annat särskilt anges. I ärendet tillämpas gymnasieförordning (1992:394), om inte annat särskilt anges.

Av beslut om förklaring om rätt till bidrag till skolan framgår att skolan ska följa 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). Det innebär att bindande föreskrifter i läroplanen kan läggas till grund för Skolinspektionens beslut.

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Varje huvudman får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan utan i vilken utsträckning verksamheten, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se/Tillsyn